

Kvietimas minėti Lietuvos žydų genocido aukų atminimo dieną pilietine iniciatyva „Atminties kelias“

Šiomet minime 80-ąsias Holokausto pradžios Lietuvoje metines. Artėjant rugsėjo 23-iajai, Lietuvos žydų genocido aukų atminimo dienai, Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklas, Tolerancijos ugdymo centrus ir visas švietimo institucijas kviečiame dalyvauti pilietinėje iniciatyvoje „Atminties kelias“. Šia iniciatyva siekiama aplankyti masines žydų žūties vietas, nueiti pėsčiomis kelią (ar dalį to kelio), kuriuo į mirtį buvo varomi nekalti žmonės. Tokių vietų Lietuvoje yra daugiau nei 200.

Rekomendacijos ruošiantis pilietinei iniciatyvai „Atminties kelias“:

- Kviečiame mokytojus papasakoti mokiniams apie Lietuvoje gyvenusią žydų bendruomenę ir masinį žydų naikinimą Antrojo pasaulinio karo metu – Holokaustą. Tai padės mokiniams suvokti, kodėl minime šią datą, kodėl svarbu žinoti apie įvykdytus nusikaltimus ir apmąstyti apie tai, jog tai, kas įvyko Holokausto metu, nepasikartotų.
- Prašome mokytojus papasakoti mokiniams apie žydų masinį naikinimą tame regione, kuriame gyvenate. Kviečiame aplankyti vietos krašto muziejus ir pasidomėti muziejuose esančia medžiaga.
- Jeigu Jūsų mieste yra žydų bendruomenė, kviečiame mokytojus sukontaktuoti su bendruomenės atstovais, pasiteirauti apie gyvenusią iki Antrojo pasaulinio karo vietos žydų bendruomenę, pakviesti į renginį.
- Kviečiame rinkti lauko akmenėlius, juos dekoruoti bei ant jų užrašyti gyvenusių jūsų vietovėje nužudytų žydų vardus. Šiuos akmenėlius, kaip atminties simbolius, padėkite Holokausto aukų vietose. Jūsų vietovėje gyvenusių žydų vardus, kurie buvo nužudyti, galite rasti šioje Valstybinio Vilniaus Gaono žydų muziejaus duomenų bazėje www.holocaustnames.lt (į paieškos langelį įrašykite *miesto/miestelio/vietovės* pavadinimą ir paspauskite *enter*); Informacijos taip pat galite surasti ir Yad Vashem institucijos Izraelyje (institucija įamžinanti Holokausto aukų atminimą) internetinio puslapio duomenų bazėje <https://yvng.yadvashem.org/> (įrašykite miesto pavadinimą į vietą, skirtą vietovei – „Place“ (angl.) ir duomenų bazė pasiūlys gyvenusių žydų vardus, pavardes bei kitą asmeninę informaciją).
- Kviečiame mokinius ne tik padėti akmenėlius prie paminklų, bet ir garsiai perskaityti užrašytų žmonių vardus renginių, paminėjimų vietose.

Pilietinės iniciatyvos „Atminties kelias“ organizavimas

Kviečiame Atminties kelio iniciatyvą organizuoti **rugsėjo 23 dieną** (ketvirtadienį). Siūlome masinę žydų žūties vietą aplankyti pėsčiomis, o nesant galimybei – nueiti bent dalį kelio.

Jeigu žydų žūties vieta yra toli ir nėra galimybės į ją nuvykti, kviečiame šios dienos paminėjimą organizuoti mokykloje: rodyti filmus, skaityti ir analizuoti tekstus ir t.t.

Atsižvelgiant į esamą situaciją dėl Covid viruso, pilietinės iniciatyvos dalyviai kviečiami laikytis saugaus atstumo ir visų sveikatos saugumo reikalavimų.

Rugsėjo 23-ioji – Lietuvos žydų genocido aukų atminimo diena. 1943 m. rugsėjo 23-iąją buvo likviduotas Vilniaus getas. Šiais metais minime 78-ąsias Vilniaus geto likvidavimo metines.

Lietuvos žydų genocido aukų atminimo diena Lietuvoje minima nuo 1994-ųjų metų. Tarptautinė komisija nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti šios dienos paminėjimus mokyklų bendruomenėms inicijuoja jau daugiau nei penkiolika metų. Šia iniciatyva siekiama, kad Lietuvos visuomenė žinotų apie Lietuvoje gyvenusią gausią žydų bendruomenę (iki Antrojo pasaulinio karo Lietuvoje gyveno apie 215.000–220.000 žydų) ir suvoktų Holokaustą mastą tiek Lietuvoje, tiek nacių okupuotoje Europoje Antrojo pasaulinio karo metu. Svarbu, kad mokiniai suvoktų, jog masinis žydų žudymas nėra vien Paneriai, Kauno IX fortas – masinių žudynių vietų Lietuvoje yra daug.

Visus, ketinančius organizuoti Lietuvos žydų genocido aukų atminimo dienos paminėjimus Lietuvoje, maloniai prašome registruotis Tarptautinės komisijos internetiniame psl. – [užpildyti elektroninę registraciją: <https://www.komisija.lt/renginiai/pilietine-iniciatyva-atminties-kelias-4/>](https://www.komisija.lt/renginiai/pilietine-iniciatyva-atminties-kelias-4/).

Vilniuje oficialus paminėjimo renginys vyks rugsėjo 23 dieną (ketvirtadienį). Renginys prasidės 11.00 val. Rūdninkų aikštėje. Iš Rūdninkų aikštės Atminties kelias nusidrieks iki Geležinkelio stoties ir bus tęsiamas Paneriuose. Paminėjimo renginys Paneriuose prasidės 13.00 val. Maloniai kviečiame dalyvauti renginyje Vilniuje ir labai prašome registruotis el. paštu ingrida.vilkiene@lrv.lt; arba telefonu: (8~706) 63 818. Iškilus klausimams, kontaktuokite, suteiksime papildomą informaciją apie renginio detales.

Pagarbiai

Tarptautinės komisijos nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti sekretoriatas